

دستور کار آزمایشگاه پایگاه دادهها ترم اول ۹۹–۹۸

استاد درس د کتر علیرضا بصیری تهیه کنندگان: دانیال اکبری مهران صادقی سید میثم غقاری

بازنگری و بازنویسی: محمد سلیماننژاد وحید مروج مهدی جودکی

تحت نظارت

د کتر علیرضا بصیری

فهرست مطالب

۴	ر : آشنایی با SQL مقدماتی	_
	مقلمه	
۴	دستورات Data Definition Language	۲,۱.
۴	.۱. ساخت جدول	۱, ۲,
۵	ا. قيدها	۲,۲,
۶	.۱. ويرايش ساختار جداول	۳, ۲,
٧	دستورات Data Manipulation Language	۳,۱.
٧	1.3 وارد کردن اطلاعات به یک جدول	.1.
٧	1.3 دستور SELECT	.2.
۸	1.3 دستور WHERE	3.3.
۸	.١. دستور ORDER BY	,۳,۴
۹	1.3 دستور UPDATE	3.5.
٩	دستور JOIN و انواع آن	1.4.
١٣	SQL وم : آشنایی با $\operatorname{Adventure\ Works}$ و چند دستور مهم در	۱.فصل در
١٣	معرفی پایگاه داده AdventureWorks 2012	2.1.
١٣	۲. روش نصب	,۱,۱
١٣	.۲. آشنایی با Adventure Works 2012	۲, ۱,
16	عملگرها بر روی مجموعه نتایج (result set operators)	۲,۲.
	.۲. اجتماع (UNION)	
	2.2 اشتراک (INTERSECT)	
١٧	.Y. تفاضل (EXCEPT)	۳,۲,
۱۸	دستور CASE	2.3.
١٨	.۲.	۳,۱,
	2.3	3.2.
	توابع تجميعي در SQL	
	Group By	
	تمرين	
, ,	تمرین	• ' 9'

۱. فصل اول: آشنایی با SQL مقدماتی

1,1. مقدمه

در این جلسه مطالب مربوط به SQL مقدماتی که در کلاس تدریس شده، مرور می شوند. پایگاه داده ای به نام University ساخته می شود و با مرور دستورات SQL این پایگاه داده، تکمیل می شود.

۱٫۲. دستورات Data Definition Language

این دستورات برای تعریف جداول، نوع دادههای موجود در جداول و ویرایش و حذف آنها، استفاده می شود.

١,٢,١. ساخت جدول

```
رای ساخت جداول از دستور Create Table استفاده می شود. ساختار کلی این دستور بصورت زیر است:

CREATE TABLE table_name

(

column1 datatype [ NULL | NOT NULL ],

column2 datatype [ NULL | NOT NULL ],

...
);

CREATE TABLE Students

(

FirstName varchar(20) NOT NULL,

LastName varchar(30) NOT NULL,

StudentNumber char(7) PRIMARY KEY,

BirthYear int,
);
```

١,٢,٢ قيدها

قیدهایی که در ساخت جداول استفاده می شوند عبارتند از:

NOT NULL	نشان می دهد که ستون مربوطه نمی تواند مقدار NULL داشته باشد.
UNIQUE	نشان می دهد که هر سطر از جدول باید مقداری یکتا برای این ستون داشته باشد.
PRIMARY KEY	به عنوان ترکیبی از دو قید قبلی کار می کند و با هر مقدار از آن می توان یک و دقیقاً یک سطر از جدول را مشخص کرد.
FOREIGN KEY	نشان می دهد که مقادیر این ستون باید از بین مقادیر موجود در ستونی مشابه اما در جدولی دیگر، باشند.
CHECK	نشان می دهد که مقادیر این ستون باید شرط خاصی داشته باشند.
DEFAULT	یک مقدار اولیه برای مقادیر این ستون مشخص می کند.

جدول ۱-۱

مثال:

```
CREATE TABLE Departments
 Name varchar(20) NOT NULL,
 ID char(5) PRIMARY KEY,
 Budget numeric(12,2),
 Category varchar(15) Check (Category in
('Engineering','Science'))
);
CREATE TABLE Teachers
 FirstName varchar(20) NOT NULL,
 LastName varchar(30) NOT NULL ,
 ID char(7),
 BirthYear int,
  DepartmentID char(5),
 Salary numeric(7,2) Default 10000.00,
 PRIMARY KEY (ID),
 FOREIGN KEY (DepartmentID) REFERENCES Departments(ID),
 );
```

```
CREATE TABLE Students
  FirstName varchar(20) NOT NULL,
  LastName varchar(30) NOT NULL,
  StudentNumber char(7) PRIMARY KEY,
  BirthYear int,
  DepartmentID char(5),
  AdvisorID char(7),
  FOREIGN KEY (DepartmentID) REFERENCES Departments(ID),
  FOREIGN KEY (AdvisorID) REFERENCES Teachers(ID)
);
                                                 1,7,7 ويرايش ساختار جداول
          برای تغییر ساختار جداول از دستور ALTER TABLE با ساختار کلی زیر استفاده می شود:
                                                     برای اضافه کردن ستون:
ALTER TABLE table name
  ADD column name column type
                                                     برای حذف کردن ستون:
ALTER TABLE table name
  DROP COLUMN column name
                                                  برای تغییر نوع داده یک ستون:
ALTER TABLE table name
  ALTER COLUMN column name column type
                                                                     مثال:
ALTER TABLE Departments
ALTER COLUMN Name varchar(50)
```

۱٫۳. دستورات Data Manipulation Language

١,٣,١. وارد كردن اطلاعات به يك جدول

برای وارد کردن اطلاعات به یک جدول از دستور INSERT با ساختار کلی زیر استفاده می شود:

INSERT INTO table(column1, column2, ...) VALUES(expression1,
expression2, ...);

مثال:

INSERT INTO Departments (Name, ID, Budget, Category) VALUES
('Electrical & Computer Engineering Department', 'ECE',
1200000.00 , 'Engineering')

INSERT INTO Departments (Name, ID, Budget) VALUES ('Mechanical
Engineering Department', 'ME', 1000000.00)

INSERT INTO Departments (Name, ID, Category) VALUES ('Physics
Department', 'P', 'Science')

۱,۳,۲ دستور SELECT

برای خواندن اطلاعات از پایگاه داده، از دستور SELECT با ساختار کلی زیر استفاده می شود:

SELECT expressions FROM table

مثال:

SELECT Name, ID FROM Departments

نتيجه:

	Name	ID
1	Electrical & Computer Engineering Department	ECE
2	Mechanical Engineering Department	ME
3	Physics Department	Р

مثال:

SELECT * from Departments

نتيجه:

	Name	ID	Budget	Category
1	Electrical & Computer Engineering Department	ECE	1200000.00	Engineering
2	Mechanical Engineering Department	ME	1000000.00	NULL
3	Physics Department	Р	NULL	Science

۱,۳,۳ دستور WHERE

با استفاده از این دستور، نتایج پرس و جوی نوشته شده را فیلتر می کنیم.

مثال:

SELECT * from Departments WHERE Category <> 'NULL'

نتيجه:

	Name	ID	Budget	Category
1	Electrical & Computer Engineering Department	ECE	1200000.00	Engineering
2	Physics Department	Р	NULL	Science

۱,۳,۴ دستور ORDER BY

با استفاده از این دستور، نتایج پرس و جوی نوشته شده را مرتب می کنیم. مثال:

- 1- SELECT * from Departments WHERE Budget>550000 ORDER BY Name asc
- 2- SELECT * from Departments WHERE Budget>550000 ORDER BY Name desc

نتيجه:

	Name	ID	Budget	Category
1	Electrical & Computer Engineering Department	ECE	900000.00	Engineering
2	Mechanical Engineering Department	ME	1000000.00	NULL
	Name	ID	Budget	Category
1	Name Mechanical Engineering Department	ID ME	Budget 1000000.00	Category NULL

۱,۳,۵ دستور UPDATE

مثال:

برای ویرایش اطلاعات پایگاه داده، از دستور UPDATE با ساختار کلی زیر استفاده می شود:

UPDATE table

1,۴ دستور JOIN و انواع آن

هنگام نوشتن برخی پرسوجوها تمام اطلاعات مورد نیاز در یک جدول وجود ندارد و باید اطلاعات چند جدول را با هم در اختیار داشته باشیم. همانطور که به یاد دارید، برای این منظوراز دستور IOIN استفاده می کنیم که برخی انواع پرکاربرد این دستور را در جدول ۱-۲ بیان می کنیم.

توضيح	نوع JOIN
در این روش سطرهایی نمایش داده می شوند که در هر دو جدولی که با هم Join شده اند	INNER JOIN
وجود دارند. در واقع رکوردهایی در نتیجه ظاهر میشوند که متناظرشان (بر اساس فیلدهایی	
که JOIN روی آنها انجام شده است) در جدول دیگر هم رکورد وجود داشته باشد.	
در نتیجهی این JOIN کلیهی رکوردهای جدول سمت راست عبارت JOIN وجود دارند و	RIGHT JOIN
برای رکوردهایی که متناظرشان در جدول سمت چپ رکوردی وجود ندارد، مقدار NULL	
وجود خواهد داشت.	
در نتیجهی این JOIN کلیهی رکوردهای جدول سمت چپ عبارت JOIN وجود دارند و	LEFT JOIN
برای رکوردهایی که متناظرشان در جدول سمت راست رکوردی وجود ندارد، مقدار NULL	
وجود خواهد داشت.	
در نتیجهی این JOIN کلیهی رکوردهای جدولهای هر دو سمت عبارت JOIN وجود	FULL JOIN
خواهند داشت.	

نکته: در صورتی که هنگام JOIN برای یک رکورد از جدول اول n رکورد در جدول دوم وجود داشته باشد، در خروجی n رکورد مشاهده می شود.

در مثال زیر ساختار این دستورات و نتایج حاصل از آنها را مرور خواهیم کرد:

فرض كنيد محتويات دو جدول PASSENGER (حاوى اطلاعات مسافران) و PASSENGER_PHONE (حاوى شماره تلفن هاى مسافران) به صورت زير است:

PASSENGER:

SSN	First_Name	Last_Name	Gender
1111111111	Mike	Anderson	Male
222222222	Julie	Brown	Female
333333333	Sue	Jones	Female
444444444	Andrew	James	Male
555555555	Ben	Mayer	Male

PASSENGER PHONE:

Passenger_SSN	Passenger_Phone
1111111111	$12300001\overline{2}3$
222222222	4560000456
222222222	7890000789
555555555	2580000258
555555555	3690000369

INNER JOIN:

SELECT SSN, First_Name, Last_Name, Gender, Passenger_Phone FROM Passenger INNER JOIN Passenger_Phone ON (Passenger.SSN=Passenger_Phone.Passenger_SSN)

نتيجه:

SSN	First_Name	Last_Name	Gender	Passenger_Phone
11111111111	Mike	Anderson	Male	1230000123
222222222	Julie	Brown	Female	4560000456
222222222	Julie	Brown	Female	7890000789
555555555	Ben	Mayer	Male	2580000258
555555555	Ben	Mayer	Male	3690000369

RIGHT JOIN

SELECT SSN, First_Name, Last_Name, Gender, Passenger_Phone

FROM Passenger RIGHT JOIN Passenger_Phone ON (Passenger.SSN=Passenger Phone.Passenger_SSN)

:	حه	نت
		**

SSN	First_Name	Last_Name	Gender	Passenger_Phone
11111111111	Mike	Anderson	Male	1230000123
222222222	Julie	Brown	Female	4560000456
222222222	Julie	Brown	Female	7890000789
555555555	Ben	Mayer	Male	2580000258
555555555	Ben	Mayer	Male	3690000369

LEFT JOIN

SELECT SSN, First_Name, Last_Name, Gender, Passenger_Phone FROM Passenger LEFT JOIN Passenger_Phone ON (Passenger.SSN=Passenger_Phone.Passenger_SSN)

SSN	First_Name	Last_Name	Gender	Passenger_Phone
11111111111	Mike	Anderson	Male	1230000123
222222222	Julie	Brown	Female	4560000456
222222222	Julie	Brown	Female	7890000789
3333333333	Sue	Jones	Female	NULL
444444444	Andrew	James	Male	NULL
555555555	Ben	Mayer	Male	2580000258
555555555	Ben	Mayer	Male	3690000369

FULL JOIN

SELECT SSN, First_Name, Last_Name, Gender, Passenger_Phone FROM Passenger FULL JOIN Passenger_Phone ON (Passenger.SSN=Passenger_Phone.Passenger_SSN

SSN First_Name Last_Name Gender Passenger_	_
111111111 Mike Anderson Male 123000012	.3
222222222 Julie Brown Female 456000045	6
222222222 Julie Brown Female 789000078	9
333333333 Sue Jones Female NULL	
44444444 Andrew James Male NULL	

555555555 Ben 555555555 Ben	Mayer Mayer	Male Male	2580000258 3690000369	
	LEFT یکسان شد.	JOIN ₉ FULL J	• در این مثال استثنائاً نتیجهی OIN	

SQL و چند دستور مهم در Adventure Works2012 و چند دستور مهم در

در این جلسه ضمن معرفی پایگاه داده AdventureWorks 2012 ، دو ساختار دستور Case و دستوراتی برای کار با مجموعه نتایج معرفی می شود.

۲,۱. معرفی یایگاه داده AdventureWorks 2012

در این آزمایشگاه سعی خواهد شد اکثر مثالها و تمرینها روی این پایگاه داده معروف انجام پذیرند و بنابراین در این بخش با این پایگاه داده و روش نصب آن آشنا خواهیم شد.

٢,١,١. روش نصب

برای نصب Adventure Works 2012 چندین روش وجود دارد که یک روش را در اینجا برسی می کنیم: ابتدا AdventureWorks2012_Database.zip را از سامانه الکترونیکی دروس، دانلود کنید.

محتویات فایل زیپ را در آدرس زیر، کپی کنید:

C:\Program Files\Microsoft SQL Server\MSSQL11.MSSQLSERVER\MSSQL\DATA
سپس در SQL SERVER 2012 در قسمت SQL SERVER 2012 روی SQL SERVER کنید و گزینهی ATTACH را انتخاب نمایید و در پنجرهای که باز می شود با کلیک روی ADD فایل PATTACH شده را انتخاب کنید تا به SQL SERVER اضافه شود.

برای مشاهده ی سایر روشهای نصب Adventure Works 2012 به آدرس زیر بروید:

 $\frac{http://social.technet.microsoft.com/wiki/contents/articles/3735.sql-server-samples-readme.aspx\#Readme\_for\_Adventure\_Works\_Sample\_Databases$

۲,۱,۲. آشنایی با Adventure Works 2012

Adventure Works نام یک شرکت بین المللی کاملاً فرضی است که محصولات آن انواع دو چرخه و محصولات مستریان، سفارشها، مرتبط با آن است، و پایگاه داده Adventure Works 2012 هم بر اساس محصولات، مستریان، سفارشها، کارمندان و ... این شرکت فرضی بنا نهاده شده.

از آنجایی که در این آزمایشگاه عمده مثالها و تمرینها بر روی این پایگاه داده انجام می شود، آشنایی کلی با شمای این پایگاه داده ضروری است، از طرفی هم انتظار نمی رود با همه ی جداول در این پایگاه داده بطور کامل آشنا باشید اما باید در ابتدای این آزمایشگاه با جداول مهم این پایگاه داده آشنا شوید.

• جدول SalesOrderHeader

این جدول حاوی اطلاعات کلی یک سفارش است. (چیزی شبیه به سربرگ یک فاکتور) برخی از مهمترین فیلدهای این جدول، در جدول زیر مشاهده می شود:

SalesOrderID	یک عدد صحیح به عنوان شناسه سفارش
OrderDate	تاریخ ثبت سفارش
Status	یک عدد صحیح، نشانگر وضعیت سفارش (۱=در حال پردازش، ۲= تأیید شده و)
CustomerID	شناسه صاحب سفارش (كليد خارجي از جدول Customer)
TerritoryID	شناسه محلی که سفارش در آن ثبت شده (کلید خارجی از جدول SalesTerritory)
SubTotal	مجموع قیمت کالاهای موجود در سفارش
TotalDua	قیمت نهایی سفارش برای مشتری (مجموع قیمت کالاهای موجود در سفارش + هزینه
TotalDue	ارسال سفارش + ماليات)

جدول ۲-۱

• جدول SalesOrderDetail

این جدول حاوی اطلاعات کالاهای موجود در یک سفارش است. (ردیفهای فاکتور) برخی از مهمترین فیلدهای این جدول، در جدول زیر مشاهده می شود:

شناسه سفارش (کلید خارجی از جدول SalesOrderHeader)	SalesOrderID
کلید اصلی جدول	SalesOrderDetailID
تعداد کالای سفارش داده شده	OrderQty
شناسه کالای سفارش داده شده	ProductID
قیمت واحد کالای سفارش داده شده	UnitPrice
قيمت كل اين سطر (قيمت واحد كالا x تعداد كالا)	LineTotal

جدول ۲-۲

• جدول Product

این جدول حاوی اطلاعات کالاهای AdventureWorks است. برخی از مهمترین فیلدهای این جدول، در جدول زیر مشاهده می شود:

شناسه كالا (كليد اصلى جدول)	ProductID
نام كالا	Name
رنگ کالا	Color
قیمت تمام شده کالا برای AdventureWorks	StandardCost
قيمت كالا براي فروش	ListPrice
اندازه كالا	Size
وزن كالا	Weight
تعداد روزهای مورد نیاز برای تولید کالا	DaysToManufacture
نوع کالا (جاده، کوهستان و)	ProductLine
نوع كالا (مخصوص آقايان، مخصوص بانوان، قابل	Style
استفاده برای همه)	

جدول ۲-۳

• جدول SalesTerritory

این جدول حاوی اطلاعات مکانهایی است که AdventureWorks در آن مکانها فعالیت دارد. اطلاعات بیشتر در مورد این جداول و سایر جداول مهم این پایگاه داده را حتماً در آدرس زیر مطالعه کنید.همچنین در آینده نیز برای نوشتن پرسوجوهای مختلف با مراجعه به آدرس زیر مطمئن شوید که اطلاعات را از جداول صحیح استخراج می کنید:

http://technet.microsoft.com/en-us/library/ms124438(v=sql.100).aspx

رresult set operators) عملگرها بر روی مجموعه نتایج

همانطور که میدانید حاصل هر پرس و جو بصورت ... select ... from ،یک مجموعه جواب است. در این بخش با عملگرهایی آشنا میشویم که روی این مجموعه نتایج کار میکنند.

۲,۲,۱ اجتماع (UNION)

همانطور که از اسمش پیداست این عملگر اجتماع دو مجموعه جواب را به عنوان خروجی بر می گرداند. برای استفاده از آن، عبارت "UNION" را در میان دو select statement قرار می دهیم و اجتماع آنها را (بدون در نظر گرفتن تکرارها) در خروجی خواهیم داشت.

نحوه استفاده از عملگر اجتماع:

select statement UNION select statement

توجه: بدیهی است که دو مجموعه جواب حاصل از دو select statement که در دو طرف عبارت "UNION" قرجه: بدیهی است که دو مجموعه جواب حاصل از دو select statement که در دو طرف عبارت "UNION" قرار می گیرند دارای ساختار کاملاً یکسان باشند. (تعداد و ترتیب قرار گرفتن ستونها یکسان و نوع دادهی ستونهای متناظر هم یکسان) و البته این مطلب برای همه ی عملگرهایی که در ادامه به آنها خواهیم پرداخت صادق است. به عنوان مثال دو جدول زیر را در نظر بگیرید:

Coloumn A	Coloumn B
char(3)	int
ABC	1
DEF	2
GHI	3

Coloumn C	Column D
char(3)	int
GHI	3
JKL	4
MNO	5

Table

Table2

در مثال زیر اجتماع تمام رکوردهای دو جدول فوق مشاهده می شود:

SELECT * FROM Table1
UNION

SELECT * FROM Table2

و نتیجه برابر خواهد بود با:

ColumnA	ColumnB
abc	1
def	2
ghi	3
jkl	4
mno	5

همانطور که مشاهده کردید، union تکرار را در نظر نمی گیرد. اگر بخواهیم اجتماع دو مجموع جواب را با احتساب تکرارها داشته باشیم از عبارت union all استفاده می کنیم. مثال قبل را با union all امتحان می کنیم:

SELECT * FROM Table1 UNION ALL SELECT * FROM Table2

و نتيجه برابر خواهد بود با:

ColumnA	ColumnB
abc	1
def	2
ghi	3
ghi	3
jkl	4
mno	5

۲,۲,۲ اشتراک (INTERSECT)

این عملگر هم دقیقاً مثل عملگر union بر روی دو مجموعه جواب کار می کند با این تفاوت که اشتراک دو مجموعه جواب را بر می گرداند. به مثال زیر توجه کنید:

SELECT * FROM Table1
INTERSECT
SELECT * FROM Table2

و نتيجه برابر خواهد بود با:

ColumnA	ColumnB
ahi	3

۲,۲,۳ تفاضل (EXCEPT)

این عملگر همانطور که در مثال زیر مشاهده می شود، حاصل تفاضل دو مجموعه نتیجه را به عنوان خروجی برمی-گرداند.

SELECT * FROM Table1
EXCEPT
SELECT * FROM Table2

و نتيجه برابر خواهد بود با:

ColumnA	ColumnB
abc	1
def	2

۲,۳ دستور CASE

به کمک این دستور می توان تعدادی شرط را بررسی نمود و یکی از نتایج ممکن را انتخاب کرد. این دستور در دو قالب استفاده می شود:

۲,۳,۱. دستور CASE در قالب ساده

دستور CASE در این قالب، یک عبارت را با تعدادی عبارت دیگر مقایسه می کند و سپس در مورد نتیجه تصمیم گیری می کند.قالب این دستور بصورت زیر است:

```
CASE input_expression

WHEN when_expression1 THEN result_expression1
WHEN when_expression2 THEN result_expression2
WHEN when_expression3 THEN result_expression3
...
WHEN when_expressionN THEN result_expressionN

[
ELSE else_result_expression
]
END
```

مثال: در این مثال با استفاده از قالب ساده ی دستور CASE در میان کتابهای یک انتشارات، دسته بندی به نحوی تغییر داده شده که برای مشتریان قابل فهم تر باشد:

```
SELECT

CASE type

WHEN 'popular_comp' THEN 'Popular Computing'
WHEN 'mod_cook' THEN 'Modern Cooking'
WHEN 'business' THEN 'Business'
WHEN 'psychology' THEN 'Psychology'
WHEN 'trad_cook' THEN 'Traditional Cooking'
ELSE 'Not yet categorized'
END AS Category,
Title, Price
FROM titles
WHERE price IS NOT NULL
ORDER BYCategory
```

و نتیجه برابر است با:

Category	Title	Price
Business	Cooking with Computers: Surrep	11.95
Business	Straight Talk About Computers	19.99
Business	The Busy Executive's Database	19.99
Business	You Can Combat Computer Stress	2.99
Modern Cooking	Silicon Valley Gastronomic Tre	19.99
Modern Cooking	The Gourmet Microwave	2.99
Popular Computing	But Is It User Friendly?	22.95
Popular Computing	Secrets of Silicon Valley	20.00
Psychology	Computer Phobic AND Non-Phobic	21.59
Psychology	Emotional Security: A New Algo	7.99
Psychology	Is Anger the Enemy?	10.95
Psychology	Life Without Fear	7.00
Psychology	Prolonged Data Deprivation: Fo	19.99
Traditional Cooking	Fifty Years in Buckingham Pala	11.95
Traditional Cooking	Onions, Leeks, and Garlic: Coo	20.95
Traditional Cooking	Sushi, Anyone?	14.99

۲,۳,۲ دستور CASE در قالب جستجویی

چندین عبارت BOOLEAN را بررسی می کند و بر این اساس در مورد نتیجه تصمیم گیری می کند. قالب این دستور بصورت زیر است:

مثال: در این مثال با استفاده از قالب جستجویی دستور CASE برای کتابها دسته بندی جدیدی بر اساس قیمت آنها صورت پذیرفته:

```
SELECT
CASE
WHEN price IS NULL THEN 'Not yet priced'
WHEN price < 10 THEN 'Very Reasonable Title'
WHEN price >= 10 and price < 20 THEN 'Coffee Table Title'
ELSE 'Expensive book!'
END AS "Price Category",
Title
FROM titles
ORDER BY price
```

و نتیجه برابر خواهد بود با:

Price Category	Title
Not yet priced	The Psychology of Co
Not yet priced	Net Etiquette
Very Reasonable Title	You Can Combat Compu
Very Reasonable Title	The Gourmet Microwav
Very Reasonable Title	Life Without Fear
Very Reasonable Title	Emotional Security:
Coffee Table Title	Is Anger the Enemy?
Coffee Table Title	Cooking with Compute
Coffee Table Title	Fifty Years in Bucki
Coffee Table Title	Sushi, Anyone?
Coffee Table Title	The Busy Executive's
Coffee Table Title	Straight Talk About
Coffee Table Title	Silicon Valley Gastr
Coffee Table Title	Prolonged Data Depri
Expensive book!	Secrets of Silicon V
Expensive book!	Onions, Leeks, and G
Expensive book!	Computer Phobic AND
Expensive book!	But Is It User Frien

۲,۴ توابع تجمیعی در SQL

این نوع از توابع بر روی مجموعه ای از داده ها عمل می کنند (مجموعه مقادیر یک ستون) و تنها یک مقدار را بر می گرداند. برخی از توابع پرکاربرد این گروه عبارت اند از :

نام تابع	توضيحات
AVG()	میانگین مقادیر را بر می گرداند
COUNT()	تعداد سطرها را بر می گرداند
SUM()	مجموع مقادیر یک لیست را بر می گرداند
MAX()	بزرگترین مقدار را بر می گرداند
MIN()	کوچکترین مقدار را بر می گرداند
DISTINCT()	مقادیر تکراری را از لیست انتخاب حذف
	<i>می کند</i>
Group By( )	به منظور دسته بندی اطلاعات به کار میرود

مثلاً تابع ()COUNT تعداد مقادیر موجود در یک لیست را بر می گرداند، مقادیر NULL و مقادیر تکراری را نیز شامل می شود. به منظور حذف مقادیر تکراری می توان از واژه DISTINCT استفاده کرد. ساختار :

```
SELECT COUNT(column_name)

FROM table_name;

SELECT COUNT(DISTINCT column_name)

FROM table_name;

: المثال:

SELECT COUNT(*)

FROM [Sales].[Customer];
```

Having ₂ Group By .Υ,Δ

گاهی اوقات به منظور گزارش گیری و دستیابی به اطلاعات هوشمند تجاری نیاز به خلاصه کردن اطلاعات وجود دارد. با استفاده از دستورها می توانید اطلاعات را دسته بندی کرده و خلاصهای از اطلاعات یک فیلد خاص، در هر دسته را در یک مقدار نشان دهید.

مثال:

```
SELECT [CustomerID], avg([SubTotal]) as Customer_AVG_Pay
FROM [Sales].[SalesOrderHeader]
GROUP BY [CustomerID]
```

نتيجه:

III F	Results 🛅 Me	essages
	CustomerID	Customer_AVG_Pay
1	14324	1707.1427
2	22814	4.99
3	11407	53.99
4	28387	583.97
5	19897	596.96
6	15675	2402.1266
7	24165	1523.42
8	27036	7.28
9	18546	29.48
10	11453	2725.66
11	17195	1665.3337

در این پرس و جوها، هر فیلدی که در مقابل Select آمده اما مؤلفه ی تابع تجمیعی نیست، باید به عنوان مؤلفه Group By ظاهر شود.

مثال:

```
SELECT [TerritoryID]
   ,max([SalesQuota]) max_SalesQuota
   ,avg([Bonus]) avg_Bonus
FROM [AdventureWorks2012].[Sales].[SalesPerson]
group by [TerritoryID]
```

نتيجه:

	TerritoryID	max_SalesQuota	avg_Bonus
1	NULL	NULL	0.00
2	1	300000.00	4133.3333
3	2	300000.00	4100.00
4	3	250000.00	2500.00
5	4	250000.00	2775.00
6	5	300000.00	6700.00
7	6	250000.00	2750.00
8	7	250000.00	985.00
9	8	250000.00	75.00
10	9	250000.00	5650.00

وقتی می خواهید برای مقدار یک تابع تجمیعی در پرس و جو شرطی تعیین کنیم، باید بجای where از where استفاده کنید.

مثال:

```
SELECT [TerritoryID]
    ,max([SalesQuota]) max_SalesQuota
    ,avg([Bonus]) avg_Bonus
FROM [AdventureWorks2012].[Sales].[SalesPerson]
group by [TerritoryID]
having max([SalesQuota]) > 30000
```

نتيجه:

	TerritoryID	max_SalesQuota	avg_Bonus
1	1	300000.00	4133.3333
2	2	300000.00	4100.00
3	3	250000.00	2500.00
4	4	250000.00	2775.00
5	5	300000.00	6700.00
6	6	250000.00	2750.00
7	7	250000.00	985.00
8	8	250000.00	75.00
9	9	250000.00	5650.00
10	10	250000.00	5150.00

۲,۶ تمرین

- ۱- برای adventure worker 2012 پرس و جویی بنویسید اطلاعات کلی سفارشات در حال پردازشی را برگرداند که مبلغ آن ها بین ۱۰۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰۰ است و محل سفارش از کشور فرانسه یا یکی از کشورهای منطقه آمریکای شمالی است.
- ۲- برای Adventure Works 2012 پرس و جویی بنویسید که برای هر سفارش، شماره شناسایی سفارش،
   شماره شناسایی مشتری، مبلغ سفارش، تاریخ سفارش و نام محلی که سفارش در آن ثبت شده را در خروجی نشان دهد.
- ۳- برای adventure worker 2012 پرس و جویی بنویسید که نشان دهد هر کالا در کدام منطقه بیشترین تعداد سفارش را داشته است.
  - ۴- در Adventure worker 2012 جدولی با نام adventure worker 2012 ایجاد کنید که شمای
     آن مطابق با شمای پرس جوی تمرین شماره ۱ باشد .

سپس از بین رکوردهای موجود در خروجی تمرین ۱، فقط رکوردهای مربوط به کشورهای منطقه آمریکای شمالی را وارد این جدول نمایید.

یک ستون به جدول فوق اضافه کنید که نوع داده ای آن (char(4) باشد و نتوان چیزی جز LOW یا High یا Mid در آن نوشت .

سپس کاری کنید که مقدار این ستون برای سفارش هایی که مبلغ آن از مبلغ میانگین سفارشات منطقه آمریکای شمالی بیشتر است High ، برای سفارش هایی که مبلغ آن ها با مبلغ میانگین سفارشات منطقه آمریکای شمالی برابر است Mid و برای سایر سفارش ها Low باشد.

۵- با اجرای پرس و جوی زیر میزان حقوق کارمندان را به ازای هر ساعت کار همراه با BusinessEntityID هر کارمند خواهید داشت: USE AdventureWorks2012 GO

 $\begin{tabular}{ll} {\sf SELECT BusinessEntityID }, & {\sf max}({\sf Rate}) {\sf FROM HumanResources.EmployeePayHistory } \\ & {\sf GROUPBY BusinessEntityID} \\ \end{tabular}$

ORDERBY BusinessEntityID

حال پرس و جویی بنویسید که نتیجهی آن دارای سه ستون است. ستون اول BusinessEntityID هر کارمند، ستون دوم شامل مقادیر جدید حقوق کارکنان است که این گونه محاسبه می شود:

طیف حقوق پر داختی را بصورت صعودی مرتب کنید و آن را به چهار قسمت تقسیم کنید:

- ✓ کارمندانی که میزان حقوقشان به ازای هر ساعت کار جز یک چهارم اول طیف است، (کسانی که کمترین
   حقوق را دارند) حقوقشان ۲۰ درصد افزایش یابد.
- ✓ کارمندانی که میزان حقوقشان به ازای هر ساعت کار جز یک چهارم دوم طیف است، حقوقشان ۱۵ درصد
   افزایش یابد.
- ✓ کارمندانی که میزان حقوقشان به ازای هر ساعت کار جز یک چهارم سوم طیف است، حقوقشان ۱۰ درصد
   افزایش یابد و بقیه ، حقوقشان ۵ درصد افزایش یابد.

و ستون سوم سطح دریافتی هر کارمند را نشان می دهد و بدین صورت محاسبه می شود:

- ✓ کارمندانی که میزان حقوقشان (قبل از اضافه شدن درصدی به آن) به ازای هر ساعت کار کمتر از ۲۹ بوده
   سطح ۳
- ✓ کارمندانی که میزان حقوقشان (قبل از اضافه شدن درصدی به آن) به ازای هر ساعت کار بین ۲۹ و ۵۰ بوده
   سطح
  - ✓ و بقیه کارمندان در سطح ۱ هستند.
  - √ نمونه خروجی مورد نظر در شکل ۲-۱ مشاهده می شود.

	BID	NewSalary	LEVEL
1	1	131.775000	1
2	2	69.807650	1
3	3	49.759580	2
4	4	34.323130	2
5	5	37.596145	2
6	6	37.596145	2
7	7	58.052920	1
8	8	46.995210	2
9	9	46.995210	2
10	10	48.852920	2
11	11	34.615440	3
12	12	30.000000	3
13	13	30.000000	3
14	14	41.466355	2

فصل سوم: مجوزها، login ها و امنیت

٣,١. مقدمه

در این فصل به بررسی برخی از مهمترین موارد امنیتی در SQL Server میپردازیم. بحث پیرامون مسائل امنیتی بسیار گسترده و در مواردی پیچیده است و از حوصله این درس خارج است. بنابراین سعی شده در این فصل به طور خلاصه و مفید مفاهیم مهم و اولیه در بحث امنیت، بیان شود.

در ابتدا کار را با آشنایی با مجوزها و مدیریت آنها شروع می کنیم و در ادامه به بحث login ها در SQL Server می پردازیم و در آخر هم به معرفی انواع نقشها و نحوه مدیریت آنها اشاره خواهیم کرد.

٣,٢. مجوزها

مجوزها مجموعه کارهایی که یک کاربر می تواند انجام دهد را مشخص می کنند. این مجوزها شامل مجوز login کردن، مجوز دسترسی به پایگاه داده و جداول و محتویات آن می شود.

در اینجا به بررسی مجوزهای مهم برای کار در پایگاه دادهها میپردازیم که به این مجوزها اصطلاحاً Object Permissions گفته می شود.

Object Permissions . ", ", 1

در نگاه اول به نظر می رسد بعد از دادن مجوز login و مجوز دسترسی به پایگاه داده، مجوز دیگری مورد نیاز نباشد Object برای استفاده از سطوح دسترسی متفاوت برای کاربران و نقش های متفاوت، از sql server اما در Permissions استفاده می شود که قابل ارائه برای جداول، wiew و رویه های ذخیره شده هستند. این مجوز ها شش نوع مختلف دارند:

SELECT -1

کاربرانی که این مجوز را داشته باشند، می توانند دستور select را برای view یا جدولی که این مجوز را برای آن دارند، اجرا کنند.

INSERT -Y

کاربرانی که این مجوز را داشته باشند، می توانند دستور insert را اجرا کنند. (دقت کنید که این مجوز کاملاً مستقل از مجوز select است)

[\] Permissions

UPDATE -

کاربرانی که این مجوز را داشته باشند، می توانند دستور update را اجرا کنند. (دقت کنید در اینجا هم مثل مجوز insert) کاربری که این مجوز را دارد لزوماً مجوز select را ندارد.)

DELETE -F

کاربرانی که این مجوز را داشته باشند، می توانند دستور delete را اجرا کنند.

REFRENCES -∆

كاربراني كه اين مجوز را داشته باشند، مي توانند از قيودي مانند كليد خارجي استفاده كنند.

EXECUTE -9

کاربرانی که این مجوز را داشته باشند، می توانند رَویه ها یا توابع را اجرا کنند.

۳,۲,۲ مدیریت مجوزهای کاربران

برای مدیریت مجوزهای کاربران دو روش وجود دارد. هم می توان بصورت گرافیکی و با استفاده از SQL Server برای مدیریت مجوزهای کار را انجام داد. در ادامه Management Studio این کار را انجام داد. در ادامه هر دو روش را بررسی خواهیم کرد.

• مدیریت مجوزهای کاربران با استفاده از SQL Server Management Studio

برای این منظور در Object Explorer وارد قسمت Security شوید و سپس به قسمت Logins بروید و در آنجا با انتخاب کاربر موردنظر، روی آن کلیک راست کنید و Properties را انتخاب کنید. در هر یک از صفحات پنجرهای که باز می شود، مجوزهایی وجود دارد که بصورت گرافیکی می توانید آنها را لغو یا واگذار کنید

• مدیریت مجوزهای کاربران با اجرای کد

برای این منظور ۳ دستور متفاوت وجود دارد که آنها را در ادامه بررسی می کنیم.

GRANT •

به كمك دستور GRANT مجوزها را به كاربران واگذار مي كنيم. ساختار كلي اين دستور بصورت زير است:

GRANT ALL [PRIVILEGES] | permission_name [, ... n]

ON [schema_name]. object_name [(column [, ... n])]

To <database_principal> [, ... n]

[WITH GRANT OPTION]

در ادامه ساختار فوق را بررسی می کنیم.

پس از عبارت GRANT می توان عبارت ALL PRIVILEGES یا ALL PRIVILEGES را قرارداد که به معنی واگذاری کلیهی مجوزهای ممکن برای آن OBJECT خواهد بود. با توجه به اینکه مجوز برای چه چیزی واگذار می شود، معنای متفاوتی خواهد داشت. (مثلاً اگر مجوز برای جدول یا VIEW باشد، ALL به معنی SELECT, UPDATE, REFRENCES خواهد بود اما اگر مجوز برای یک رویه باشد، ALL به معنی EXECUTE خواهد بود.)

البته می توان بجای واگذاری همهی مجوزهای ممکن، فقط نام مجوزهایی را که می خواهیم واگذار کنیم را بعد از عبارت GRANT بنویسیم.

پس از مشخص شدن مجوزها، عبارت ON و پس از آن نیز نام OBJECT موردنظر را می آوریم. و بعد از آن عبارت TO را نوشته و پس از آن کاربر یا نقشی را که باید مجوز به آن واگذار شود را مشخص می کنیم در نهایت هم می توان با نوشتن عبارت WITH GRANT OPTION این اجازه را داد تا کاربرانی که این مجوز را می گیرند، بتوانند این مجوز را به دیگران هم بدهند.

DENY •

به کمک دستور DENY مجوزها را از کاربران سلب می کنیم. در واقع این دستور بیان می کند که کاربران چه کارهایی را نمی توانند انجام دهند. ساختار کلی این دستور بصورت زیر است:

```
DENY ALL [ PRIVILEGES ] | permission [ ,...n ]
ON [ schema_name ]. object_name [ ( column [ ,...n ] ) ]
TO <database_principal> [ ,...n ]
[ CASCADE ]
```

تنها عبارت جدیدی که در این ساختار به چشم میخورد، عبارت CASCADE است که بیانگر آن است که میخورد، عبارت میخورد می مجوزهای ذکر شده در عبارت DENY، نه تنها از کاربران ذکر شده سلب می شود بلکه از سایر کاربرانی که این میخوزها توسط کاربران ذکر شده به آنها داده شده نیز، سلب می شود.

توجه! همانطور که میدانید یک کاربر ممکن است چند نقش متفاوت داشته باشد. درصورتی که یک مجوز را به یکی از نقشهای یک کاربر واگذار کنیم و همان مجوز را از نقش دیگری که آن کاربر دارد بگیریم، همیشه قدرت دستور DENY بیشتر است و بنابراین آن مجوز از کاربر بطور کل سلب می شود.

REVOKE •

این دستور اثر دستور GRANT یا DENY که قبلاً اجرا شده را لغو می کند. ساختار کلی این دستور بصورت زیر است:

```
REVOKE ALL [ PRIVILEGES ] | permission [ ,...n ]
ON [ schema_name ]. object_name [ ( column [ ,...n ] ) ]
{ FROM | TO } <database_principal> [ ,...n ]
[ CASCADE ]
```

LOGIN .T,T

به طور کلی می توان گفت هر کاربر با دو روش می تواند در SQL Server شناخته شود:

۱- استفاده از Windows Authentication

در این روش کاربر وارد Windows می شود و SQL Server توسط ارتباطهای مطمئن، اطلاعات کاربر را از Windows دریافت می کند و بدین ترتیب کاربر شناخته می شود.

SQL Server Authentication - ۱ استفاده از

در این روش برای ورود به Server SQL از یک LOGIN که پیشتر ساخته ایم استفاده می کنیم. به این منظور ابتدا با در محیط SQL Server یک LOGIN ایجاد می کنیم و سپس از SQL Server خارج می شویم و از اینجا به بعد می توانیم با هر دو روش وارد SQL Server شویم. در ادامه این روش را بیشتر توضیح خواهیم داد.

۳,۳,۱. روش ساخت LOGIN

در اینجا دو روش را برای ساخت LOGIN در SQL Server توضیح می دهیم:

۱- ساخت LOGIN با اجرای دستور LOGIN با

در این روش با اجرای دستور CREATE LOGIN یک LOGIN را می سازیم. این دستور دارای ساختار کلی زیر است:

```
CREATE LOGIN login_name { WITH         PASSWORD = { 'password' } [ MUST_CHANGE ]
[ , SID = sid | DEFAULT_DATABASE = database | DEFAULT_LANGUAGE = language [ ,...
] ]
| FROM WINDOWS [ WITH DEFAULT_DATABASE = database | DEFAULT_LANGUAGE = language [ ,... ] ]}
```

در این ساختار برخی از عبارات مهم را بررسی خواهیم کرد و اطلاعات بیشتر و ساختار مفصل تر را می توانید از آدرس زیر بدست آورید:

http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms189751.aspx

- [MUST CHANGE] •
- آوردن این عبارت بعد از تعیین رمز ورود برای LOGIN اختیاری است و بیانگر این است که کاربر باید پس از اولین ورود با این LOGIN رمز ورود را عوض کند.
- همچنین می توان برخی تنظیمات اولیه را برای LOGIN در تعریف در نظر گرفت مثل SID = sid (یک شناسه برای LOGIN)، DEFAULT_DATABASE (تعیین پایگاه داده پیش فرض برای این LOGIN)، DEFAULT_LANGUAGE و ...
  - FROM •

آوردن این عبارت به معنای آن است که این لاگین ویژه ی SQL Server نیست بلکه مربوط به منبع دیگری است که اجازه ی دسترسی به SQL Server به آن داده شده.

۲- ساخت LOGIN با استفاده از LOGIN با استفاده از

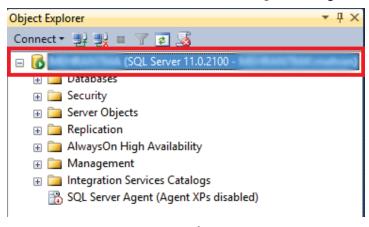
بدین منظور در قسمت Object Explorer شاخهی Security را انتخاب کرده و روی زیرشاخهی Logins کلیک راست کرده و New Login را انتخاب کنید.

در پنجرهای که باز می شود ابتدا گزینهی SQL Server Authentication را انتخاب نمایید و سپس مشخصات login موردنظرتان را تنظیم نمایید و در نهایت Ok را بزنید تا login ساخته شود.

توجه!

پس از ساخت Login لازم است مراحل زیر را طی کنید:

روی SQL Server Instance کلیک راست کنید و گزینه Properties و سپس Security را انتخاب کنید.
 (SQL Server Instance در شکل ۵-۱، مشخص شده است)

شکل ۳-۱

- از پنجره بازشده گزینهی SQL Server and Windows authentication mode را انتخاب کنید.
  - حال سرویس SQL Server را (از قسمت سرویسهای ویندوز) restart کنید.

۳,۴ نقشها۲

هر نقش در واقع مجموعه ای از مجوزهای داده شده یا گرفته شده، است که به کاربران اختصاص داده می شود.در هر لحظه به یک کاربر می توان چندین نقش را اختصاص داد. نقشها را می توان به دو دسته تقسیم کرد:

۱- نقش های مربوط به Server

۲- نقشهای مربوط به پایگاه داده ٔ

۳,۴,۱. نقشهای مربوط به Server

این نقشها که درون SQL Server موجود هستند بیشتر به منظور نگهداری سیستم و انجام وظایف مدیریتی مربوط به Server و همچنین اعطای مجوزهای مربوط به کارهای مستقل از پایگاه دادهها (مثل ساخت login) استفاده می-شوند. ۹ نقش مربوط به Server فیکس شده در SQL Server را در زیر بررسی میکنیم.

توضيح	نقش
صاحب این نقش می تواند هر عملی را در SQL Server انجام دهد.	Sysadmin
صاحب این نقش توانایی انجام تنظیمات مربوط به پیکربندی server و shutdown	Serveradmin
کردن server را دارد.	
صاحب این نقش توانایی مدیریت linked Server ها را دارد.	Setupadmin
این نقش توانایی مدیریت loginها، و ساخت مجوزهای پایگاه داده را به کاربران	Securityadmin
مىدهد.	
صاحبان این نقش توانایی مدیریت processهایی که روی موتور پایگاه داده اجرا	Processadmin
می شوند را دارند	
توانایی صاحبان این نقش به ایجاد، تغییر و حذف پایگاههای داده محدود می شود.	Dbcreator
صاحب این نقش توانایی مدیریت فایل های مرتبط با server را دارد.	Diskadmin
صاحب این نقش اجازهی ورود وسیع اطلاعات (اجرای دستور Bulk Insert) را	Bulkadmin
دارد.	
همهی login ها در SQL Server بصورت پیش فرض این نقش را دارند.	Public

جدول ۳-۱

از SQL Server 2012 امکانی اضافه شد که در نتیجهی آن کاربران می توانند نقشهای مربوط به سرور را خود چنان تعریف کنند که متناسب با نیازشان باشد. برای این منظور سه گام زیر باید پیموده شود:

* Server Roles

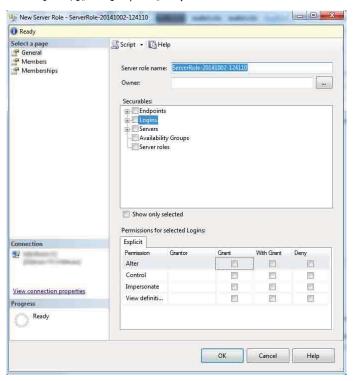
^{*} Database Roles

^r Roles

- ۱- ساخت یک نقش مربوط به Server
- ۲- تخصیص مجوزهای مربوط به Server به نقش ساخته شده
  - ۳- تخصیص نقش به loginهای موردنظر

در محیط SQL Server Management Studio هم با پیمودن گامهای زیر می توان نقش مربوط به SQL Server Management Studio

۱- در قسمت Object Explorer بخش Security بخش Security را باز کنید، سپس روی Server Roles کلیک راست کنید و New Server Role را انتخاب کنید. تا پنجره ی زیر باز شود:

شکل ۳-۲

- ۲- در قسمت Server Role Name نامی برای نقش موردنظر وارد کنید.
- ۳- در قسمت Securables مشخص کنید که این نقش در کدام موارد باید مجوز داشته باشد و در قسمت
   ۳- مربوطه، مجوزهای موردنظر برای نقش را انتخاب کنید.

۴- سپس در صفحه ی Membersهمین پنجره، Add را بزنید و سپس با کلیک روی Browse، میتوانید loginهای موجود و قابل تخصیص به نقش موردنظر تان را ببینید. پس از این می توانید نقش
موردنظر را بسازید.

۳,۴,۲ نقشهای مربوط به پایگاه داده

این نقشها از نظر دامنه ^{6} به یک پایگاه داده محدود می شوند. یعنی داشتن یک نقش پایگاه دادهای در یک پایگاه داده، به معنای داشتن آن نقش در سایر پایگاه دادهها نیست. ^{9} نقش مربوط به پایگاه داده فیکس شده در SQL داده، به معنای داشتن آن نقش در سایر پایگاه دادهها نیست. ^{9} نقش مربوط به پایگاه داده فیکس شده در SQL داده بررسی می کنیم.

توضيح	نقش
این نقش را باید به کسانی داد که میخواهیم کنترل کامل روی پایگاه داده داشته باشند.	db_owner
صاحب این نقش می تواند مدیریت کلیهی نقش های مربوط به پایگاه داده و تخصیص	db_securityadmin
مجوزها در آن پایگاه داده را انجام دهد.	
صاحب این نقش مدیریت تخصیص کاربران و loginها به پایگاه داده مربوطه را انجام	db_accessadmin
مىدهد.	
صاحب این نقش می تواند از پایگاه داده نسخه پشتیبانی ٔ تهیه کند.	db_backupoperator
صاحب این نقش توانایی اجرای دستورات DDL را در پایگاه داده مربوطه خواهد داشت.	db_ddladmin
صاحب این نقش می تواند عملیات Insert, Delete, Update را روی جداول پایگاه	db_datawriter
داده مربوطه، انجام دهد.	
صاحب این نقش می تواند کلیه دادههای جداول پایگاه داده مربوطه را بخواند.	db_datareader
صاحب این نقش نمی تواند عملیات Insert, Delete, Update را روی جداول پایگاه	db_denydatawriter
داده مربوطه، انجام دهد.	
صاحب این نقش نهی تواند هیچ یک از دادههای جداول پایگاه داده مربوطه را بخواند.	db_denydatareader

جدول **٣-٢**

اما معمولاً این نقشهای فیکس شده برای شروع کار هستند و بخش عمدهای از کار امنیتی یک پایگاه داده مربوط به تشخیص و ساخت نقشهای مختلف برای پایگاه داده است. برای این نقشها هم دقیقاً مثل آنچه که برای مجوزهای کاربران ذکر شد، می توان مجوزها را با دستورات GRANT, REVOKE, DENY مدیریت کرد.

9 Backup

^b Scope

برای ساخت یک database role با استفاده از SQL Server management studio در قسمت SQL Server management studio بایگاه داده موردنظرتان را باز کنید و در بخش Security مربوط به آن و در زیر بخش Role روی Explorer بایگاه داده موردنظرتان را باز کنید و گزینه New Database Role را انتخاب کنید و در پنجرهای که باز می شود نام موردنظر را انتخاب کنید (سایر موارد در این پنجره اختیاری هستند) و سپس OK را بزنید.

کے تمرین پژوهشی:

در مورد Application Role ها تحقیق کنید و موارد استفاده و نحوه استفاده از آنها (دستورات T-SQL لازم برای تعریف و استفاده از آنها) را بنویسید.

۳,۵ تمرین

۱- گام اول: ابتدا در SQL Server یک login بسازید.

گام دوم: نقشی به نام Role1 بسازید که توانایی مدیریت کامل پایگاه دادهها (ایجاد، حذف، تغییر، attach, detach) را داشته باشد.

گام سوم: نقش Role1 را به login ساخته شده در گام اول مرتبط سازید.

گام چهارم: با login ساخته شده در گام اول وارد SQL Server شوید و در پایگاه داده

AdventureWorks2012 جدولي بسازيد و در آن دادههايي وارد كنيد و آنها را بخوانيد.

- تحقیق کنید که چگونه می توانید AdventureWorks2012 را یک بار حذف کنید و دوباره آن را Attach کنید.
- ۲- گام اول: در پایگاه داده AdventureWorks2012 کاربری با نقش Role2 را تعریف کنید که به دادههای جداول هیچ دسترسی نداشته باشد و فقط بتواند مجوزها را مدیریت کند.
  گام دوم: اجازه ی خواندن داده ها را به Role2 بدهید.

۳,۶ منابع

Professional Microsoft SQL Server 2008 Programming Wiley.Microsoft.SQL.Server.2008.Bible.Aug.2009 Training Kit (Exam 70-462) Administering Microsoft SQL Server 2012 Databases

۴. فصل چهارم: SQL پیشرفته

۴,۱. مقدمه

در این فصل با دستورات پیشرفته تر زبان SQL آشنا می شویم. در ابتدا به بررسی توابع AGGREGATE و سپس پنجرهبندی در SQL SERVER می پردازیم و در ادامه امکاناتی را در SQL SERVER معرفی می کنیم که به کمک آنها نتایج پرس و جوها را می توان به روشهای مختلف دسته بندی کرد تا برای تجزیه و تحلیل و تصمیم گیری های مدیریتی مناسب باشند.

۴,۲ توابع تجمیعی در ۴,۲

این نوع از توابع بر روی مجموعه ای از دادهها عمل می کنند و تنها یک مقدار را با محاسبه مقادیر یک ستون بر می گرداند. برخی از توابع پرکاربرد این گروه در جدول ۵-۱ مشاهده می شوند.

توضيحات	نام تابع
میانگین مقادیر را بر می گرداند	AVG()
تعداد سطرها را بر می گرداند	COUNT()
مجموع مقادیر یک لیست را بر می گرداند	SUM()
بزر گترین مقدار را بر می گرداند	MAX()
کوچکترین مقدار را بر می گردان	MIN()
مقادیر تکراری را از لیست انتخاب حذف می کند	DISTINCT()
به منظور دسته بندی اطلاعات به کار میرود	Group By( )

جدول ۴-۱

مثلاً <mark>تابع ()COUNT تع</mark>داد مقادیر موجود در یک لیست را بر می گرداند، <mark>مقادیر NULL و مقادیر تکراری ر</mark>ا نیز شامل می شود. به منظور حذف مقادیر تکراری می توان از واژه DISTICT استفاده کرد.

ساختار:

```
SELECT COUNT(column_name) FROM table_name;
SELECT COUNT(DISTINCT column_name) FROM table_name;
```

مثال:

SELECT COUNT(*)

FROM AdventureWorks2012. HumanResources. Employee;

-

^v SQL Aggregate Functions

Group By () .F,T

گاهی اوقات به منظور گزارش گیری و دستیابی به اطلاعات هوشمند تجاری نیاز به خلاصه کردن اطلاعات وجود دارد. با استفاده از این دستور می توانید اطلاعات را دسته بندی کرده و خلاصهای از اطلاعات یک فیلد خاص، در هر دسته را در یک مقدار نشان دهید.

مثال:

SELECT SalesOrderID, SUM(OrderQty)
FROM Sales.SalesOrderDetail
GROUP BY SalesOrderID

رکوردهای مختلف جدول SalesOrderDD بر اساس فیلد SalesOrderID گروه بندی شده و مقدار فیلد OrderQty برای تمام اعضای این گروه با یکدیگر جمع شده است.

در این پرس و جوها، هر فیلدی که در مقابل Select آمده اما مؤلفه ی تابع تجمیعی نیست، باید به عنوان مؤلفه Group By ظاهر شود.

مثال:

SELECT SalesOrderID, SUM(OrderQty) AS QtySum, COUNT(SalesOrderID) AS DetailCount FROM Sales.SalesOrderDetail GROUP BY SalesOrderID

مثال:

SELECT ProductID, SpecialOfferID FROM Sales.SalesOrderDetail GROUP BY ProductID, SpecialOfferID ORDER BY ProductID, SpecialOfferID

وقتی می خواهید برای مقدار یک تابع تجمیعی در پرس و جو شرطی تعیین کنیم، باید بجای where از having استفاده کنید.

مثال:

SELECT DepartmentID, avg(Salary) as Average_Salary FROM Teachers
GROUP BY DepartmentID
having avg(salary)>11000

نتيجه:

	DepartmentID	Average_Salary
1	ECE	11500.000000
2	Р	13000.000000

۴,۴. پرس و جو های تودرتو

گاهی برای نوشتن یک پرس و جو، نیاز داریم از چند پرس و جوی تودرتو استفاده کنیم. این پرس و جوها معمولاً به سه روش نوشته می شوند که در ادامه آن ها را به تفکیک بیان می کنیم. دسته اول این پرس و جوها، آنهایی هستند که حاوی پرس و جویی بعد از عبارت Where هستند. این پرس و جوها معمولاً بعد از عباراتی مانند (some, all) >,=,< (some, all)
 می آیند.

مثال:

```
select FirstName, LastName, ID
from Teachers
where ID in (select AdvisorID from students)
```

این پرس و جو نام تمام استادانی را بر می گرداند که راهنمای حداقل یک دانشجو هستند.

دسته دوم پرس وجوهای تودر تو شامل آنهایی است که حاوی پرس و جویی بعد از عبارت From هستند.

مثال:

```
select Name, avg(selected_salary)
from (select Name, Salary as selected_salary
from Teachers inner join Departments on
(Teachers.DepartmentID = Departments.ID)
where Salary>11000) as s
group by Name
۱۱۰۰۰ این پرس و جو نام تمام دانشکده ها به همراه میانگین حقوق استادانی از آن دانشکده که حقوق بالای
```

دسته سوم پرسوجوهای تودرتو شامل آنهایی است که از پرس و جویی که توسط عبارت With در ابتدای
 آن ها تعریف شده، بهره می برند.

مثال:

```
with Payments(value1, value2) as (select DepartmentID, sum(Salary)
from Teachers
group by DepartmentID)
select Budget, value2, Budget-value2
from Departments join Payments on (value1 = ID)
```

در این پرس و جو ابتدا به کمک With جمع حقوق استادان هر دانشکده محاسبه شده و در نهایت، شناسه تمام دانشکده ها به همراه میزان حقوقی که هر دانشکده به استادان پرداخت می کند، بودجهی دانشکده و تفاضل میزان پرداختی از بودجه، نمایش داده می شود.

Windowing .۴,۵

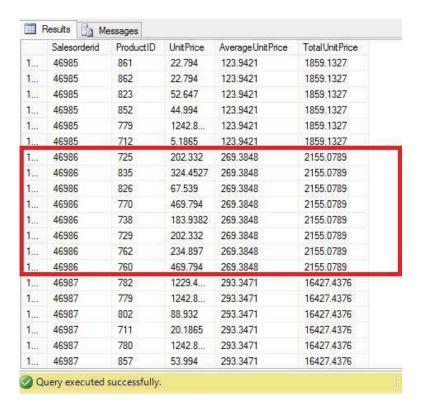
معمولاً از این نوع توابع روی مجموعه ای از سطرهای یک جدول، در جهت اعمال عملیاتهای محاسباتی، ارزیابی داده ها، رتبهبندی و غیره ... استفاده می گردد. به بیان ساده تر به وسیله Window Functionها می توان، سطرهای یک جدول را گروهبندی نمود. و روی گروه ها از توابع تجمیعی (Aggregate Functions) استفاده کرد. این نوع توابع از قابلیت و انعطاف پذیری زیادی برخوردار هستند و به وسیله آنها می توان نتایج (خروجی) بسیار مفیدی را از Queryها بدست آورد، معمولاً از این نوع توابع در Data Mining (داده کاوی) و گزارش گیری ها استفاده می گردد. کلمه "Window" در Window Function، به مجموعه سطرهایی اشاره می کند، که محاسبات و ارزیابی و...

از عبارتهای زیرمی توان برای تعریف محدوده پنجره استفاده کرد که در ادامه بیشتر با آن ها آشنا می شویم:

- UNBOUNDEDFOLLOWING به معنای تا ابتدا و یا UNBOUNDEDFOLLOWING به معنای تا ابتدا و یا تا انتهای رکوردها است.
  - CURRENT ROW به معنای سطر فعلی است.
- n> ROWS PRECEGING مسطر قبل و يا بعد الله معناى n سطر قبل و يا بعد الزركورد فعلى است.

مثال اول: مىخواهيم براساس فيل<mark>د SalesOrderID ج</mark>دول SalesOrderDetail را <mark>Partition بندى</mark> نماييم و از توابع جمعى AVG و SUM <mark>روى فيلد در آمد(UnitPrice)</mark> استفاده كنيم.

```
select SalesOrderID,ProductID,UnitPrice,
avg(UnitPrice) OVER (PARTITION by SalesOrderID) as AverageUnitPrice,
sum(UnitPrice) OVER (PARTITION by SalesOrderID) as TotalUnitPrice
from Sales.SalesOrderDetail
order by SalesOrderID
```


مطابق شکل، جدول براساس فیلد SalesOrderID به گروههای مختلف تشکیل شده است، و عملیات میانگین و جمع روی فیلد UnitPrice انجام شده است و عملیات Sort روی هر گروه بطور مستقل انجام گرفته است. چنین کاری را نمی توانستیم به وسیله Group By انجام دهیم.

مثال دوم: نحوه استفاده از ROWS PRECEDING، در این مثال قصد داریم عملیات جمع را روی فیلد UnitPrice انجام دهیم. بطوریکه جمع هر مقدار برابر است با سه مقدار قبلی + مقدار جاری:

	SalesOrderID	ProductID	UnitPrice	Prev3
1	43659	709	5.70	5.70
2	43659	711	20.1865	25.8865
3	43659	712	5.1865	31.073
4	43659	714	28.8404	59.9134
5	43659	716	28.8404	83.0538
6	43659	771	2039.994	2102.8613
7	43659	772	2039.994	4137.6688
8	43659	773	2039.994	6148.8224
9	43659	774	2039.994	8159.976
10	43659	776	2024.994	8144.976
11	43659	777	2024.994	8129.976
12	43659	778	2024.994	8114.976
13	43660	758	874.794	874.794
14	43660	762	419.4589	1294.2529
15	43661	708	20.1865	20.1865
16	43661	711	20.1865	40.373
17	43661	712	5.1865	45.5595
18	43661	715	28.8404	74.3999
19	43661	716	28.8404	83.0538
20	43661	741	818.70	881.5673

در Script بالا، جدول را براساس فیلد SalesOrderID گروهبندی می کنیم. هر گروه را بطور مستقل، روی فیلد UnitPrice بصورت صعودی مرتب می نماییم. حال برای آنکه بتوانیم سیاست جمع، روی فیلد UnitPrice ، را پیاده سازی نماییم ، قطعه کد زیر را در Script بالا اضافه کردیم.

ROWS BETWEEN 3 PRECEDING AND CURRENT ROW) as Prev3

مقدار جمع فیلد UnitPrice سطر اول، که قبل از آن سطری وجود ندارد، برابر است با مقدار خود، یعنی 5.70، مقدار جمع فیلد UnitPrice سطر دوم برابر است با حاصل جمع مقدار UnitPrice سطر اول و دوم ، یعنی 25.8865. این روند تا سطر چهار ادامه دارد، اما برای بدست آوردن مقدار جمع فیلد UnitPrice سطر پنجم، مقدار جمع فیلد UnitPrice سطر اول در فیلد UnitPrice سطر اول در حاصل جمع در نظر گرفته نمی شود، بنابراین مقدار جمع فیلد UnitPrice سطر پنجم برابر است با 83.0538. در صورت مسئله گفته بودیم، مقدار جمع فیلد UnitPrice هر سطر جاری برابر است با حاصل جمع مقدار سطر جاری و مقادیر سه سطر ماقبل خود.

مثال سوم: نحوه استفاده از ROWS FOLLOWING، این مثال عکس مثال دوم است، یعنی حاصل جمع مقدار فیلد UnitPrice هر سطر برابر است با حاصل جمع سطر جاری با سه سطر بعد از خود. بنابراین Script زیر را اجرا نمایید:

	SalesOrderID	ProductID	UnitPrice	Next3
1	43659	709	5.70	59.9134
2	43659	711	20.1865	83.0538
3	43659	712	5.1865	2102.8613
4	43659	714	28.8404	4137.6688
5	43659	716	28.8404	6148.8224
6	43659	771	2039.994	8159.976
7	43659	772	2039.994	8144.976
8	43659	773	2039.994	8129.976
9	43659	774	2039.994	8114.976
10	43659	776	2024.994	6074.982
11	43659	777	2024.994	4049.988
12	43659	778	2024.994	2024.994
13	43660	758	874.794	1294.2529
14	43660	762	419.4589	419.4589
15	43661	702	20.1865	7/ 3999

مطابق شکل مقدار جمع فیلد اول برابراست با حاصل جمع مقدار سطر جاری و سه سطر بعد از آن. نکتهای که در مثالهای دوم و سوم میبایست به آن ها توجه نمود این است که در زمان استفاده از Row یا Range استفاده از Order by در Partition الزامی است. در غیر این صورت با خطا مواجه می شوید.

```
□ select SalesOrderID, ProductID, UnitPrice,
sum(UnitPrice) OVER (PARTITION by SalesOrderID -- □RDER BY ProductID
ROWS BETWEEN CURRENT ROW AND 3 FOLLOWING) as Next3
From Sales.SalesOrderDetail
order by SalesOrderID, ProductID;

100 % ▼

□ Messages
Msg 10756, Level 15, State 1, Line 2
Window frame with ROWS or RANGE must have an ORDER BY clause.
```

Grouping Sets .4,8

از نسخه SQL SERVER 2008 ابزار جدیدی به نام GROUPING SETS افزوده شد. برای استفاده از این امکان مجموعههایی را که میخواهیم بر اساس آنها توابع AGGREGATE عمل کنند را به عنوان مؤلفههای GROUPING SETS مینویسیم. با استفاده از این امکان در واقع در مجموعه جواب، یک ردیف به ازای هر مقدار از هر یک از مؤلفههای GROUPING SETS، ایجاد می شود. در واقع می توان این گونه تصور کرد که تابع AGGREGATE موردنظر برای هر یک از مؤلفههای AGGREGATE موردنظر برای هر یک از مؤلفههای جداگانه محاسبه می شود و اجتماع نتایج در خروجی نمایش داده می شود. برای در ک بهتر به مثال زیر توجه کنید. خروجی هر دو پرس و جوی زیر یکسان است:

پرسو جوی ۱ (بدون استفاده از GROUPING SETS)

USE AdventureWorks2012
G0
SELECTNULLAS Color, Class,sum(ProductID),avg(ListPrice)FROM Production.Product
GROUPBY Class
UNION
SELECT Color,NULL,sum(ProductID),avg(ListPrice)FROM Production.Product
GROUPBY COLOR

پرس و جوی ۲ (با استفاده از GROUPING SETS)

USE AdventureWorks2012 GO SELECT Color, Class,sum(ProductID)ASSUM,avg(ListPrice)AS AVERAGE FROM Production.Product GROUPBYGROUPINGSETS(Color, Class) ORDERBY color

و نتیجه برای هر دو پرس و جو عبارت است از:

	Color	Class	SUM	AVERAGE
1	NULL	NULL	127933	16.8641
2	NULL	NULL	135472	16.314
3	NULL	Н	67454	1679.4964
4	NULL	L	80705	370.6887
5	NULL	M	55581	635.5816
6	Black	NULL	75460	725.121
7	Blue	NULL	23931	923.6792
8	Grey	NULL	842	125.00
9	Multi	NULL	6138	59.865
10	Red	NULL	28304	1401.95
11	Silver	NULL	34613	850.3053
12	Silver/Black	NULL	6566	64.0185
13	White	NULL	3168	9.245
14	Yellow	NULL	32257	959.0913

پرسش؟ چرا در این مجموعه جواب، دو رکورد مجزا با مقدار NULL برای هر دو فیلد Class, Color وجود دارد؟

ROLLUP . F,Y

ROLLUP از جمله دستوراتی است که به کمک آن می توان پرسوجوهایی را طراحی و اجرا کرد که ماهیت گزارشی دارند و می توانند به عنوان گزارشهای مدیریتی در نظر گرفته شوند که قرار است مبدأ تصمیم سازی های مدیریتی باشند. برای استفاده از آن، عبارت ROLLUP را بعد از عبارت ROLLUP می آوریم و فیلدهایی که می خواهیم بر اساس آن ها گزارش تهیه شود را به عنوان مؤلفه های ROLLUP در نظر می گیریم. در این صورت می حواهیم بر اساس AGGREGATE براساس مؤلفه تعریف شده در ROLLUP ، خواهد شد.

به مثال زیر توجه کنید:

USE AdventureWorks2012 GO SELECT CASE GROUPING(Class) WHEN 0 THEN Class WHEN 1 THEN'All Classes' END AS Class, SUM(listprice)AS Price FROM Production.Product GROUP BY ROLLUP(Class, Style)

نتيجه:

	Class	Price
1	NULL	2408.02
2	NULL	509.93
3	NULL	839.83
4	NULL	434.94
5	NULL	4192.72
6	Н	2914.86
7	Н	134803.85
8	Н	137718.71
9	L	1502.53
10	L	34454.28
11	L	35956.81
12	M	2466.17
13	M	20838.50
14	M	19914.88
15	M	43219.55
16	All Classes	221087.79

توجه! عبارت (GROUPING(Class) به منظور بررسی گروهبندی شدن یا نشدن هر رکورد استفاده شده است. درصورتی که نتیجه یک رکورد حاصل گروهبندی بر اساس فیلد Class باشد مقدار یک و در غیر این صورت مقدار صفر بر می گرداند.

با افزودن GROUPING(Style) به پرس و جوی فوق، نتیجهای دقیق تر بدست می آید:

```
USE AdventureWorks2012
GO
SELECT
CASE GROUPING(Class)
WHEN 0 THEN Class
WHEN 1 THEN'All Classes'
END AS Class,
CASE GROUPING(Style)
WHEN 0 THEN Style
WHEN 1 THEN'All Styles'
END AS Style,
SUM(listprice)AS Price
FROM Production.Product
GROUP BY ROLLUP(Class, Style)
```

	Class	Style	Price
1	NULL	NULL	2408.02
2	NULL	M	509.93
3	NULL	U	839.83
4	NULL	W	434.94
5	NULL	All Styles	4192.72
6	Н	NULL	2914.86
7	Н	U	134803.85
8	Н	All Styles	137718.71
9	L	NULL	1502.53
10	L	U	34454.28
11	L	All Styles	35956.81
12	M	NULL	2466.17
13	M	U	20838.50
14	M	W	19914.88
15	M	All Styles	43219.55
16	All Classes	All Styles	221087.79

توجه! برای اینکه با این دستور بهتر آشنا شوید، مثالی مشابه با جدول دیگری از AdventureWorks2012 بسازید و پرس و جوی مربوط به آن را بنویسید.

CUBE .F,A

دستور دیگری که برای تهیهی گزارش از آن استفاده می شود CUBE است. نحوه ی استفاده از آن مشابه ROLLUP است، اما دستور CUBE در واقع پیشرفته تر از ROLLUP است و گزارش های دقیق تری را برای ما تولید می کند. این دستور در واقع به ازای هر گروه بندی ممکن از داده ها، یک مقدار متناسب با تابع AGGREGATE استفاده شده در پرس و جو را به مجموعه نتایج اضافه می کند. به مثال زیر توجه کنید:

```
USE AdventureWorks2012
G0
SELECT
CASE GROUPING(Class)
WHEN 0 THEN Class
WHEN 1 THEN'All Classes'
END AS Class,
CASE GROUPING(Style)
WHEN 0 THEN Style
WHEN 1 THEN'All Styles'
END AS Style,
SUM(listprice)AS Price
FROM Production.Product
GROUP BY CUBE(Class, Style)
```

	Class	Style	Price
1	NULL	NULL	2408.02
2	Н	NULL	2914.86
3	L	NULL	1502.53
4	M	NULL	2466.17
5	All Classes	NULL	9291.58
6	NULL	M	509.93
7	All Classes	M	509.93
8	NULL	U	839.83
9	Н	U	134803.85
10	L	U	34454.28
11	M	U	20838.50
12	All Classes	U	190936.46
13	NULL	W	434.94
14	M	W	19914.88
15	All Classes	W	20349.82
16	All Classes	All Styles	221087.79
17	NULL	All Styles	4192.72
18	Н	All Styles	137718.71
19	L	All Styles	35956.81
20	M	All Styles	43219.55

همانطور که مشاهده می کنید، سطرهای ۵ و ۷ و ۱۲ و ۱۵ که در این مجموعه جواب وجود دارند، در مجموعه جواب مثال ROLLUP وجود نداشت و این تفاوت CUBE با ROLLUP است.

توجه! برای اینکه با این دستور بهتر آشنا شوید، مثالی مشابه با جدول دیگری از AdventureWorks2012 بسازید و پرس و جوی مربوط به آن را بنویسید.

۴,۹. تمرین

۱- کد زیر را در محیط MS SQL SERVER وارد نمایید و آن را اجرا کنید. نتیجه چیست؟ بطور دقیق توضیح دهید که ستون آخر از جدول نتایج، بیانگر چه چیزی است؟

```
USE AdventureWorks2012
G0
SELECT Sales.SalesOrderHeader.OrderDate, Sales.SalesOrderDetail.LineTotal,
AVG(Sales.SalesOrderDetail.LineTotal)OVER (PARTITION BY
Sales.SalesOrderHeader.CustomerID
ORDER BY Sales.SalesOrderHeader.OrderDate, Sales.SalesOrderHeader.SalesOrderID
ROWS BETWEEN 2 PRECEDING AND CURRENT ROW)
FROM Sales.SalesOrderHeader JOIN Sales.SalesOrderDetail ON
(SalesOrderDetail.SalesOrderID = SalesOrderHeader.SalesOrderID)
```